

„Nem súlyed az emberiség!”...

**Album amicorum
Szörényi László LX. születésnapjára**

Főszerkesztő: JANKOVICS József
Felelős szerkesztő: CSÁSZTVAY Tünde
Szerkesztők: CSÖRSZ Rumen István
SZABÓ G. Zoltán

Nyitólap: www.iti.mta.hu/szorenyi60.html

MTA Irodalomtudományi Intézet
Budapest, 2007

P. VÁSÁRHELYI JUDIT

Szenci Molnár Albert születésnapjához köszöntőverse 1606-ból

Molnár Albert „öreg diákként” 1603 és 1606 között nagyrészt Altdorfbán élt. Itt szerkesztette kétnyelvű szótárát és fordította zsolttárait. Konrad Rittershausen jogtudós professzor személyében önzetlen pártfogóra és jó baráttra talált. Neki köszönhetően rendezni tudta adósságait, ingyenes kollégiumi ellátásban részesült, bejutott az akadémia könyvtárába, lemondhatta házitánítói állását, és minden idejét a szótárírói munkára fordíthatta. Rittershausen könyvtárával, ötleteivel ebben is segítségére volt. Méltán emlékezett hát meg hálával e jótéteményekről *Dictionariuma* ajánlólevelében.¹ E szótárt – amelyet Rittershausen verssel is üdvözölt – egy esztendővel később, 1605-ben Helena Christiana Rittershausen születésére írt költeményében nyújtotta át újszertendei ajándékként: „Magne parens strenam Lexica nostra cape.”²

A következő esztendőben Rittershausen barátaival együtt köszöntötte mentorát 47. születésnapja alkalmából a *Cunradi Rittershusii Brunswigii natalis XLVII. et Satira in famam* (S. l. 1606.) című kiadványban, amelynek Zwickauban őrzött példánya újabban vált ismertté.³

A személyes hangvételű versben Molnár bevallja, hogy „carmine culto” szeretné meglepni az ünnepeletet, de költői vénája kimerült, mivel éppen aznap fejezte be a 150 zsolttár magyar fordítását:

1 SZENCI MOLNÁR Albert, *Dictionarium Latinoungaricum – Dictionarium Ungaricolatinum*, Nürnberg, 1604, RMNy 919. Az ajánlólevél kiadását l. SZENCI MOLNÁR Albert *Költői művei*, s. a. r. STOLL Béla, Bp., 1971. (Régi Magyar Költők Tára, XVII. század, 6.), 457.

2 VÁSÁRHELYI Judit, *Újabb Molnár Albert dokumentumok*, It, 1981/3, 695–696.

3 Zwickau, Ratschulbibliothek, Sign: 6.3.57 (9), másolata az Országos Széchényi Könyvtár Régi Nyomtatványok Tárában, az RMK III 1041/a jelzeten. A gyűjteménybe Molnár Alberten kívül a következő személyek írtak verset: Konrad Rittershausen, Scipio Gentilis, Georg Rem, Johann Konrad Rhumel, Martin Crusius, Georg Mauritius, Georg Queccius, Michael Piccart, Christian Acidalius, Johann Ladislaus, Georg Volchart. Molnár verse az A4b-A5a lapokon olvasható.

Aliud.

Ecce quater denum natalem et fulgere sextum
Rittershusi, hodie cernis ovans animis.
Munificoque Deo flagranti pectore grates
Pro spatio vitae reddere laetus aves.
Namque vides sterilem minime tibi currere vitam,
Qui varios foetus luce beare soles.
Unde tibi merito fidi gratantur amici,
Proque tua vita sospite vota vovent.
Hos inter studio gratandi mens mea flagrat,
Proque tua vita candida vota facit.
Optaretque tibi se carmine prodere culto,
Reliqua si sibi nunc Musica vena foret:
Exhausere mihi quam sacra Davidis odae,
Quas properans modulor vocibus Ungaricis,
Ad numeros redigens Lobwasseri atque Maroti
Quindecies denos mensibus hisce tribus.
Huic operi optatum finem mihi praebuit haec Lux,
Quae, Ritterhusi, luce tibi prima fuit.
Vive igitur felix quam plurima tempora sospes,
Natalesque tuos innumeros numeres.

ALBERTUS MOLNAR

E verssel köszöntöm Szörényi Lacit, a hazai neolatin irodalom – benne Molnár Albert latin költeményeinek is⁴ – kitűnő bűvárát, és szeretettel kívánom, Molnár versének utolsó két sorát kölcsönvéve, hogy:

„Vive igitur felix quam plurima tempora sospes,
Natalesque tuos innumeros numeres.”

4 Szörényi László, *Szenci Molnár Albert latin versei = Szenci Molnár Albert és a magyar késő-
reneszánsz*, a kötetet összeáll. CSANDA Sándor, KESERŰ Bálint, Szeged, 1978 (Adattár XVII.
századi szellemi mozgalmaink történetéhez, 4), 245–253.